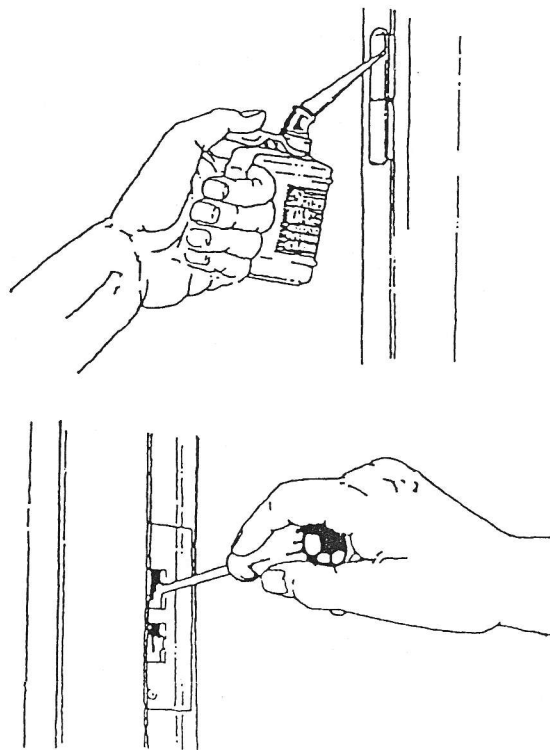
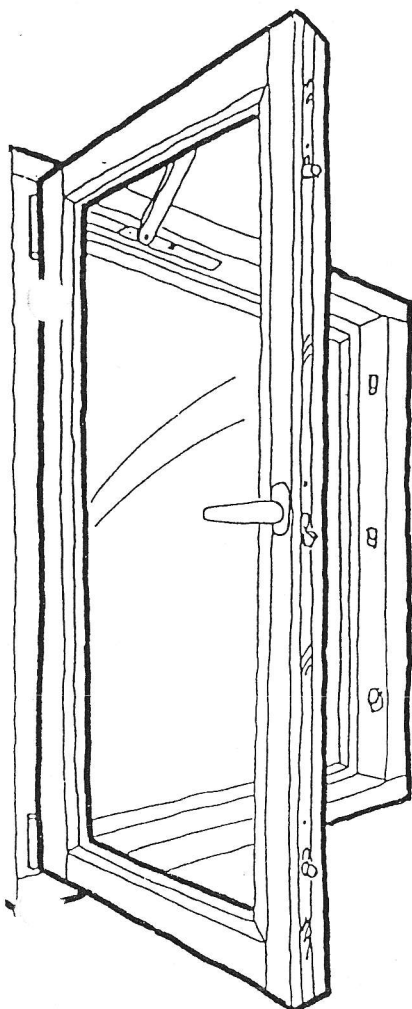

Brugervejledning

OUTRUP VINDUER & DØRE A/S

OUTRUP · 7900 NYKØBING MORS · TELEFON 97 74 42 55 - 97 74 41 35

Til lykke

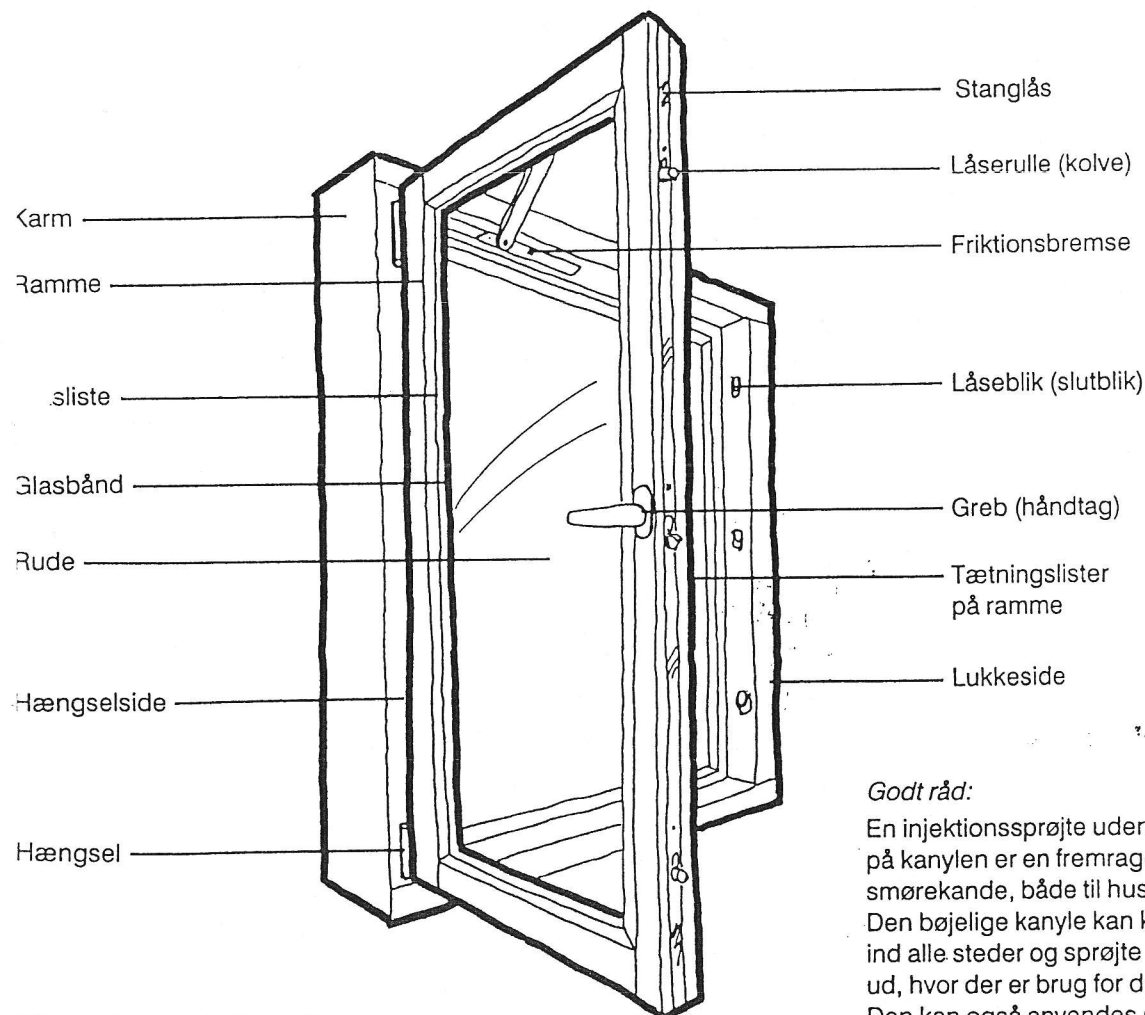
Vi ønsker til lykke med Deres nye vinduer/døre, som vi håber, De vil få glæde af i mange år fremover.

Fremstillingen af vore elementer bygger på håndværksmæssige traditioner kombineret med moderne teknik. Resultatet er et kvalitetsprodukt, som med almindelig vedligeholdelse vil kunne holde i mange år.

Denne brugervejledning beskriver hvordan de leverede elementer fungerer og betjenes, og hvordan de skal vedligeholdes.

Indholdsfortegnelse

Sidehængte vinduer	3- 5
Sidebundhængte (dreje-kip) vinduer/døre	6- 7
Tophængte vinduer	8
Topstyrede vinduer	9
Vendbare vinduer (topturn)	10
Facadedøre og halvdøre	11
Terrassedøre	12
Hæveskydedøre	13
Tætningslister	14
Glasisætning	15
Elementer med overfladebehandling	16-17
Elementer uden overfladebehandling	18-19
Udluftning af boligen	20-21
Fuger mellem karm og mur	22
Rengøring	22
Garantierklæring	23

Godt råd:

En injektionssprøjte uden spids på kanylen er en fremragende smørekande, både til hus og bil. Den bøjelige kanyle kan komme ind alle steder og sprøjte olie ud, hvor der er brug for den. Den kan også anvendes som fedtsprøjte.

(illustration venstre hængt)

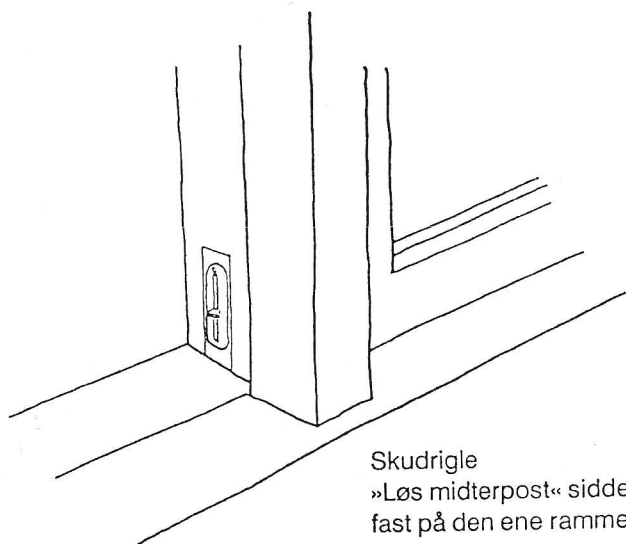
Sidehængt vindue

Betjening, standard

Alle sidehængte vinduer er i standardudgaven forsynet med mindelige anverfere. Efter særlig aftale kan anverferne være børnesikrede. Denne sikring fungerer ved at blokere anverfers arme ved konsollen.

Vinduet fastholdes i åben stilling af et stormjern i hængselside og er en udskyderstang.

Fløjede vinduer kan, for at opfylde kravene til brandredningsfunktion, være forsynet med løs midterpost. Det vil sige, at midterposten sidder fast på den ene ramme og følger med, når rammen åbnes. Den løse post frigøres ved at udløse skudriglerne for op og for neden.

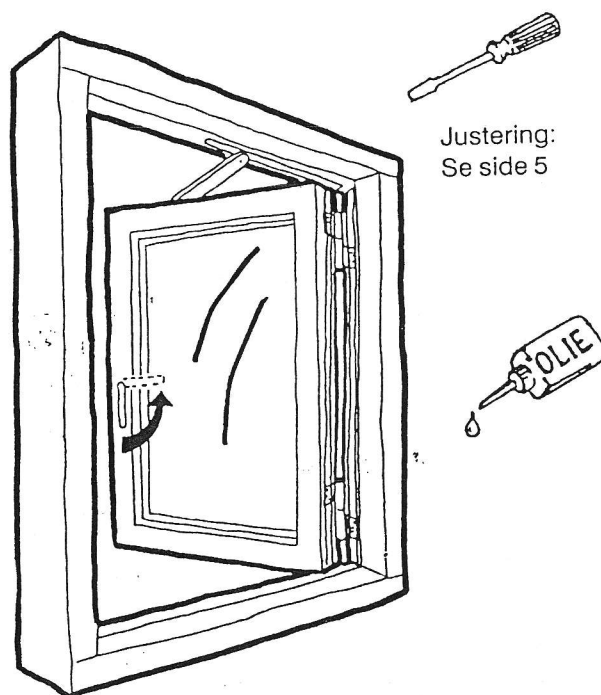
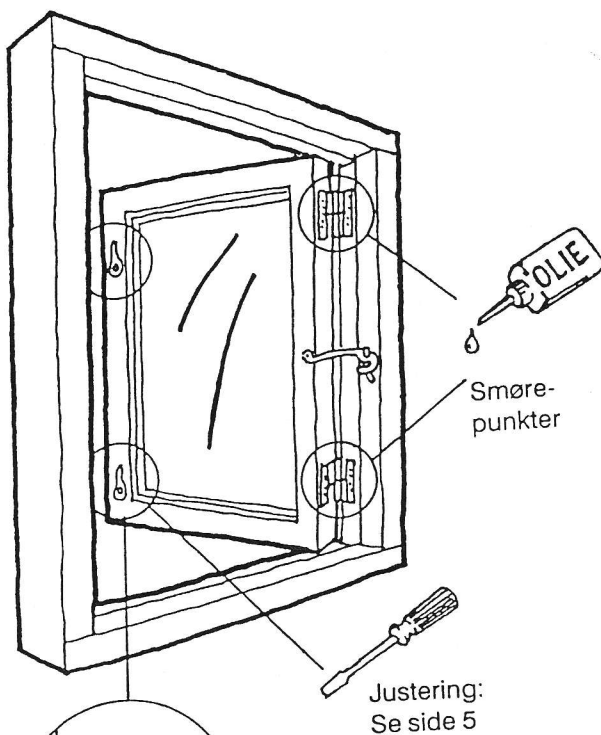
Betjening med paskvil

Alle sidehængte vinduer kan også være leverede med paskvil-lukke og friktionsbremse. Vinduet betjenes da med et enkelt håndtag, der betjener både lukkemekanismen og friktionsbremsen.

Friktionsbremsen i rammens overside gør det muligt at holde vinduet fast i vilkårlig ventilationsstilling, fra ca. 5 cm åben til næsten fuld åben stilling.

Fastlåsning i ventilationsstilling sker ved at dreje håndtaget til lukkestilling mens vinduet er åbent, dette gælder dog ikke vinduer med IPA bremse.

Åbn aldrig vinduet med grebet i låsestilling.

Sidehængt vindue

Rammer med »pudsebeslag«

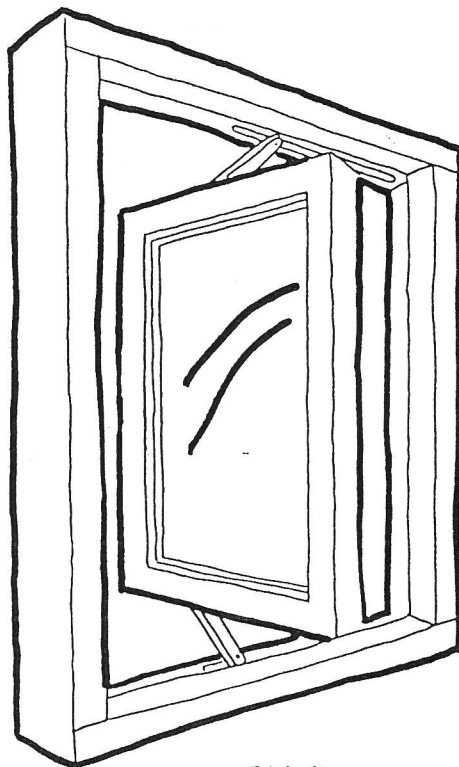
Vinduet har den fordel, at vinduespudsningen kan klares indefra.

Hængslingen kan enten være skjult i falsen eller være anbragt synligt uden på rammen.

Med nogle typer kan rammen åbnes indtil 90°. Samtidig fremkommer en spalte på ca. 15 cm ved rammens bagkant – lige netop nok til at få en arm ud for at pudse glassets udvendige side.

Med andre typer kan rammen drejes 180° rundt. Denne funktion er kun beregnet til vinduespudsning og bør normalt ikke anvendes til ventilation og udluftning.

Vinduet lukkes enten med anverfere eller paskvillukke med etgrebsbetjening.

Skjult
pudsebeslag

Afskillelse af karm og ramme

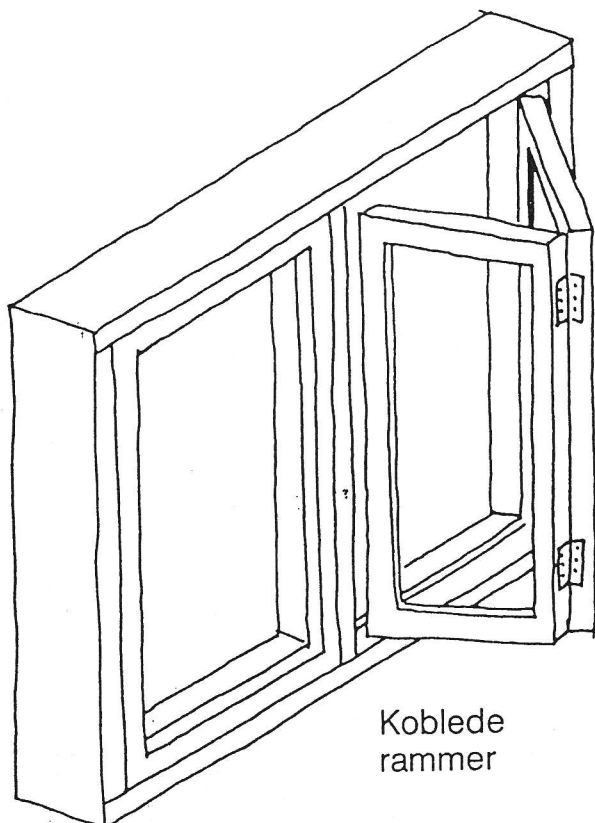
Standard sidehængte rammer kan løftes af karmen, når rammen er åbnet ca. 90°.

For rammer med paskvillukke skal friktionsbremsen frigøres inden rammen løftes af. Det sker ved at fjerne de to skruer, der fastholder friktionsbremsens arm på karmen (eller rammen).

Rammer med pudsebeslag kan kun adskilles ved at afmontere skruerne i ramme eller karm. Selv ved små rammer kræver adskillelsen medvirken af 2 personer.

Elementer med koblede rammer

For at kunne pudse ruderne imellem to koblede rammer, åbnes rammerne vinkelret på karmen og det vil så være muligt at påvirke sammenkoblingen.

Koblede
rammer

Sidehængt vindue

Smøring

Længsler, håndtaget, nitteforbindelser i de bevægelige led og evt. stanglås (paskvil) smøres mindst én gang om året eller efter behov med syrefri olie (almindelig olie til husholdningsbrug).

For rammer med friktionsbremser og/eller skjult »pudsebeslag« er det vigtigt at holde glideskinnen fri for olie og snavs, ligesom vermalning ikke må finde sted.

Justering

Justering af hængsler kræver håndværksmæssig indsigt og kunnen.

Anverfere kan strammes eller slækkes ved drejning med en kruetrækker i øskenen på rammen.

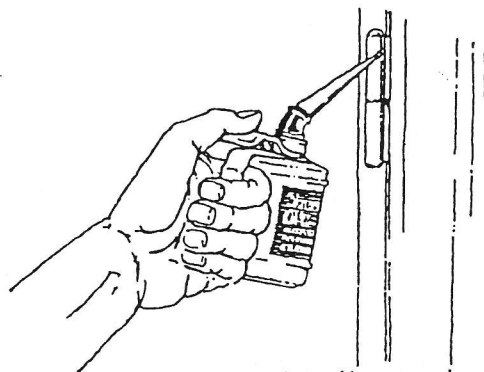
For »pudsebeslag« og friktionsbremse, som aktiveres med håndtaget, kræver normalt ingen justering. IPA friktionsbremse kan justeres ved at dreje den skrue, der sidder i glideren, som kører frem og tilbage i glideskinnen.

Øvrigt

Åbn aldrig et sidehængt vindue op for udluftning uden at det afholdes af enten stormkrog eller friktionsbremsen. I kraftig blæst kan det ikke påregnes, at friktionsbremsen kan fastholde rammen i ventilationsstilling eller i åben stilling.

Tilbehør

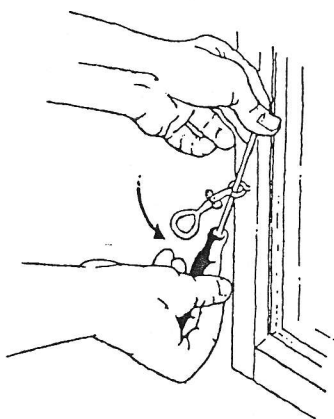
Der kan leveres/købes et særligt beslag til fastholdelse af rammen i børnesikker, indbrudshæmmet ventilationsstilling.

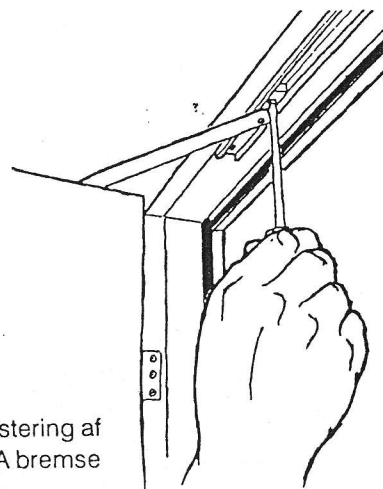
Smøring af hængsel

Smøring af paskvillås

Justering af anverfer

Justering af IPA bremse

Vendbart vindue (Topturn)

Betjening

Det vendbare vindue åbnes og lukkes med håndtaget midt på underrammen.

Nederst findes en rullepaskvil, som fastholdes i låseblibket på karmen. Låseblibket har to huller. Det inderste hul er til lukning af vinduet, mens det yderste hul er til en indbrudshæmmet ventilationsstilling.

Vinduet er udstyret med børnesikring, der blokerer rammen, når den er åbnet ca. 10 cm. Yderligere åbning af vinduet sker ved at aktivere børnesikringen, og rammen kan herefter dreje 180° rundt uden for husets facade, så ydersiden kan pudses indefra.

Vinduet har indbygget friktion, så det trinløst kan fastholdes i enhver ventilationsstilling. Det kan dog ikke forventes, at rammen bliver stående i den trinløse stilling i stærk blæst eller gennemtræk.

Adskillelse af karm og ramme

Rammen kan kun frigøres fra karmen, når skruerne, der fastholder de bevægelige arme til rammen, er fjernet. Der sidder skruer både i sider og top.

Skruerne kan fjernes, når vinduet er åbnet ca. 30°. Adskillelsen kræver mindst to personer.

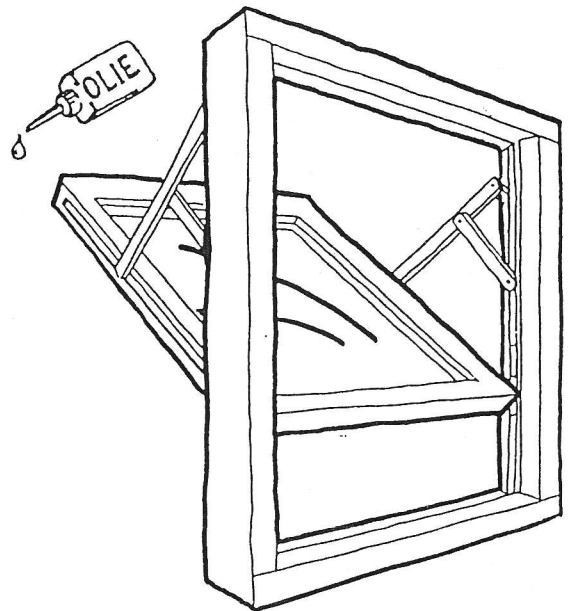
Smøring

Hængselbeslagets nitteforbindelse, håndtaget og rullepaskvil smøres mindst én gang om året eller efter behov.

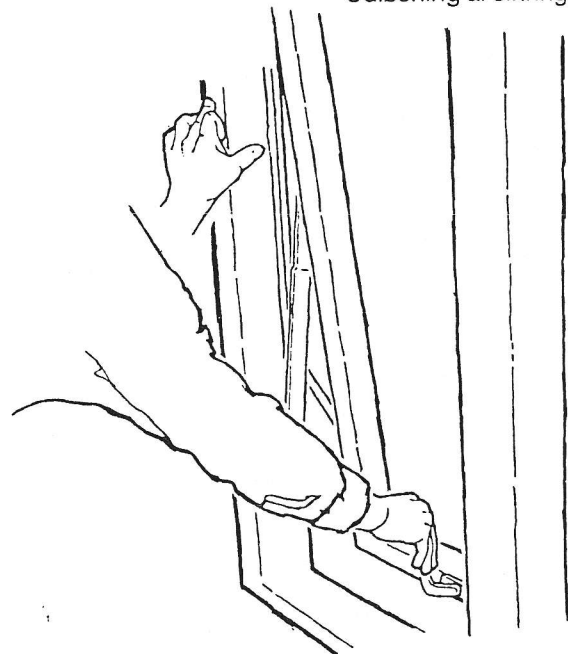
Glideskinner må ikke smøres, men holdes fri for snavs og maling.

Justering

Justering af denne type kræver hårdværksmæssig indsigt og kunnen.

Udløsning af sikring

Facadedøre og halvdøre

Betjening

Facadedøre leveres som standard med cylinderlås og 3-punktslukke.

Nederste og øverste lukkepunkt træder kun i funktion, når håndtaget løftes opad, ligesom aflåsning med nøgle kun kan ske, når håndtaget har været løftet opad.

Når håndtaget trykkes ned, frigøres alle tre lukkepunkter.

3-punktslukning gør døren mere tæt og sikrer bedre mod indbrud.

Facadedøre leveret som halvdøre

Betjening

De to dørhalvdele kan åbnes som én dør, når håndtaget på underdøren drejeres til åben stilling før håndtaget på overdøren benyttes.

Døren kan kun aflåses med nøgle, når håndtaget på overdøren har været løftet opad.

Adskillelse af karm og ramme

Når døren er åbnet ca. 90° kan den løftes af hængslerne.

Smøring

Hængsler, håndtaget og lås smøres mindst én gang om året eller efter behov.

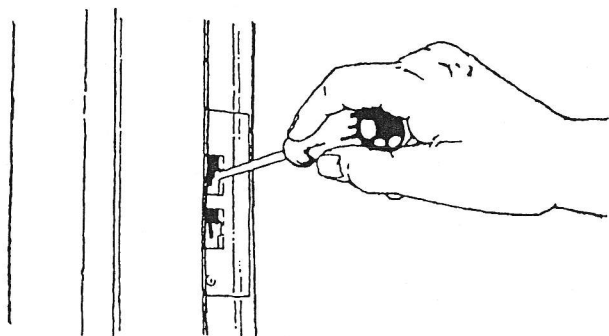
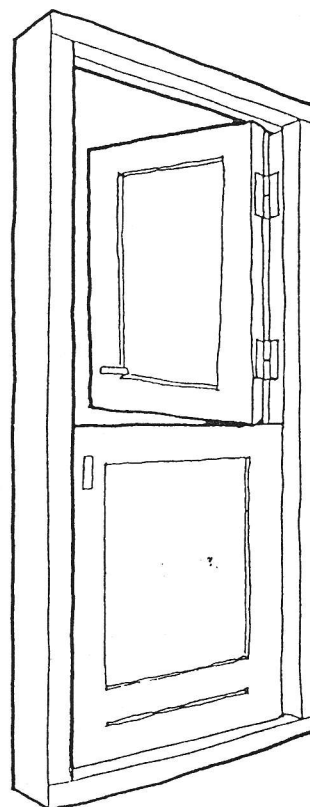
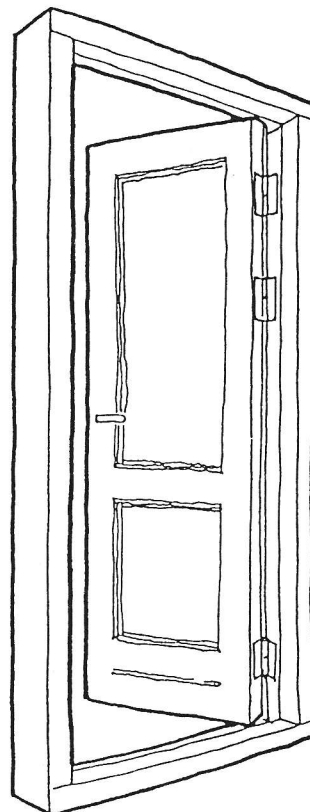
Justering

Justering af døre kræver håndværksmæssig indsigt og kunnen.

I øvrigt (tilbehør)

Døren kan være leveret med 1-punktlukker.

Halvdøren kan være leveret uden nøgleaflåsning. (Betjening: Se under terrassedøre).

Justering af låseblivet på karmen. Tungen presses ud med en skruetrækker indtil døren lukker tæt ind til karmen

Terrassedøre

Betjening

Håndtaget betjener et paskvilbeslag med tre lukkepunkter samt evt. en friktionsbremse på dørens overkant.

Døren kan åbnes, når håndtaget er drejet 90° opad.

Døre med friktionsbremse kan fastlåses i vilkårlig ventilationsstilling, fra ca. 5 cm åben til næsten fuld åben stilling, ved at dreje håndtaget til lukkestilling. Det må dog ikke forventes, at friktionsbremsen kan holde døren fast i stærk blæst.

2-fløjede terrassedøre har kun greb på den fløj, der åbner først. Den anden fløj er i lukket stilling fastholdt af to kantrigler, én for oven og én for neden.

Adskillelse af karm og ramme

Dørrammen kan løftes af karmen, når rammen er åbnet ca. 90°. På døre med friktionsbremse skal de to skruer, som fastholder friktionsbremsens arm, fjernes før afløftning kan finde sted.

Smøring

Hængsler, håndtaget, stanglås og nitteforbindelse i de bevægelige led, smøres mindst én gang om året eller efter behov.

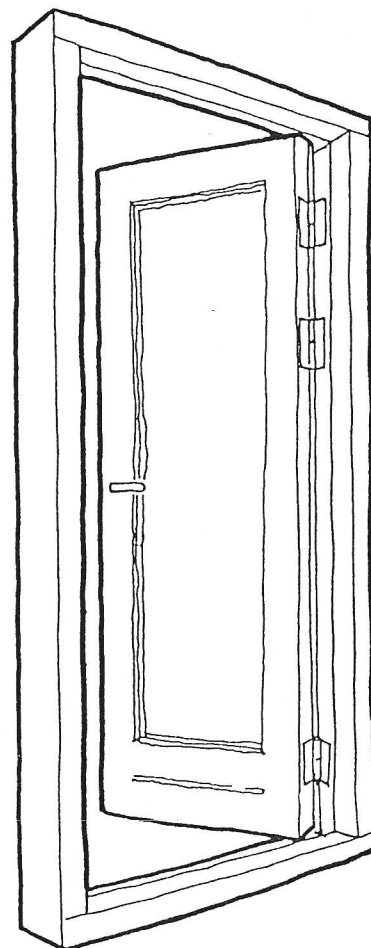
Glideskinne ved friktionsbremse skal holdes fri for snavs og maling.

Justering

Justering af døre kræver håndværksmæssig indsigt og kunnen.

I øvrigt (tilbehør)

Som ekstra kan døren være forsynet med børnesikring, nøgleaf-låsning eller gennemgående greb.

Tætningslister

Alle elementer er forsynet med slidstærke og vejrbestandige tætningslister.

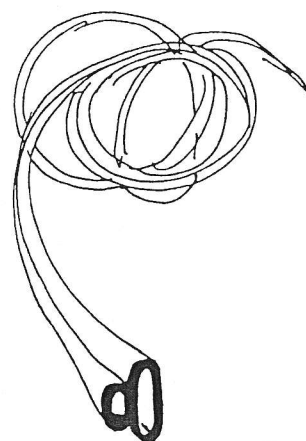
Listerne er svejset sammen i hjørnerne og fastholdes i en not i rammen.

Tætningslisterne må ikke overmales eller stryges med træbeskyttelse. Dette hindres lettest ved at afdække dem med afdækningstape, som først fjernes, når malingen eller træbeskyttelsen er helt tør.

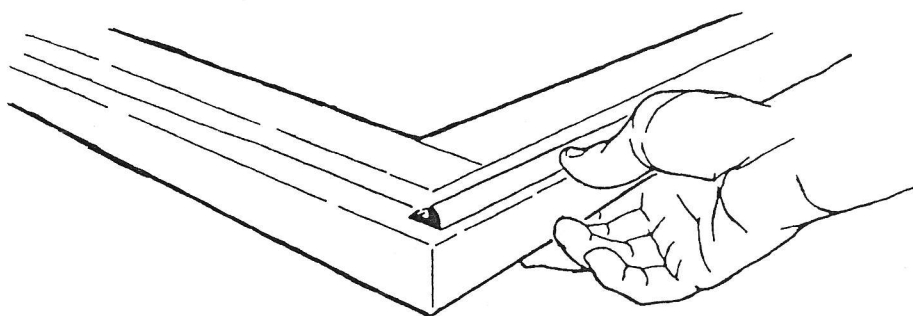
Visse typer plastmaling kan i tør tilstand klæbe fast til tætningslisterne.

De fleste klæbeproblemer med plastmalinger kan i øvrigt afhjælpes ved at påføre talkum både på tætningslister og anslagsflader.

Tætningslisterne må ikke rengøres med opløsningsmidler som benzin, fortynder og lign. Rengøring foretages med almindelige husholdningsmidler som f.eks. Ajax.

Tætningsliste

Tætningslisten sidder fast i en not på rammen.

Elementer med overfladebehandling

De leverede vinduer/døre har efter vacuumimprægneringen fået en industriel overfladebehandling efter de nyeste principper. Overfladebehandlingen er udført med 2 lag vandfortyndbar alkyd/acryl plastmaling af mærket Aquatop 289 i henhold til DVK's bilag 14. (Se side 17).

Harpiksknopper

Træ er et levende materiale. Derfor må det accepteres, at der selv med den bedste overfladebehandling kan dannes harpiksknopper under malingen – især omkring knaster.

Hvis harpiksen trænger gennem malingen som små dråber, kan den fjernes med sprit.

Specielt ved lyse farver kan der med tiden forekomme farvegennemslag fra knaster. Sprit fjerner også gul misfarvning i et vist omfang.

Se i øvrigt specielt datablad med »Forventet udfald af industrielt overfladebehandlede træelementer« på side 17.

Vedligeholdelse

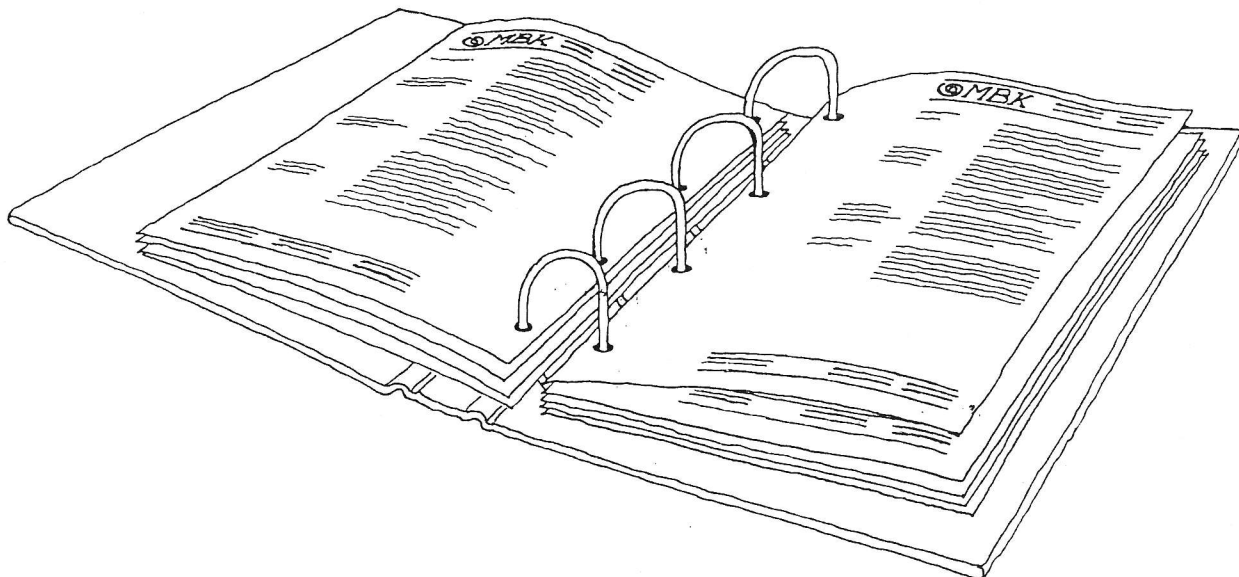
Vedligeholdelse bør finde sted når de nederste dele på syd- og vestvendte vinduer viser tegn på nedbrydning.

Afrensning

Et effektivt forarbejde er afgørende for behandlingens holdbarhed og vedhæftning. Der indledes med en grundig afvaskning med et grundrengøringsmiddel (ikke opvaskemiddel). Alt løstsiddende maling skræbes og slibes bort ned til det lyse træ.

Grundning

Afrenset træværk grundes med grundingsolie. Når den er tør, slibes let med fint sandpapir på alle flader, og slibestøvet fjernes med børste og klud.

Yderligere oplysninger

I Malerfagligt Behandlings Katalog (MBK) er der givet tilbundsående information for den professionelle. MBK udgives af Overfladeteknik, Teknologisk Institut, og kan rekvireres på telefon 02 99 66 11.

Forventet udfald af industrielt overfladebehandlede træelementer

Virksomheder tilsluttet DVK udfører en overfladebehandling af træelementer, der ifølge »Malerfagligt Behandlings-Katalog«, TI/Overfladeteknik, siderne 4.22 og 4.25 kan give følgende udfald:

Alle flader er behandlet, men lagtykkelsen kan ikke forventes ens overalt.

	Forventet udfald	Funktionsklasse*	Kommentarer
Synlig flade v/ lukket vindue/ d	DG**	III	Vejledende lagtykkelse 60 my****
Synlig flade v/ åben vindue/ dør	D***	III	Overfladen skal være ikke sugende
Ikke synlig flade (mod mur)	D***		Ingen særlige krav

* Funktionsklasse III

Eksempler på miljø. Skiftende fugtpåvirkning. Tæt bebyggelse i industriområder. Over vand ved kysten.
~ Korrosionsklasse 3.

Se desuden supplerende udfaldsbeskrivelse.

** Dækket og glat flade (DG)

Flader, kanter og false står ensartede i kulør og glans. Flader, kanter og false er glatte at føle på.

Dvs. ujævnhed, åbne porer, huller, revner og samlinger hidrørende fra underlaget kan forekomme.

*** Dækket flade (D)

Flader, kanter og false står ensartede i kulør og glans. Dvs. ruhed, ujævnhed, åbne porer, huller, revner og samlinger hidrørende fra underlaget kan forekomme.

**** Målemetode

Målingen skal være et gennemsnit af et antal målinger og må ikke være påvirket af træets overflade struktur.

Supplerende udfaldsbeskrivelse

Generelt må det accepteres, at træ er et naturmateriale, der ofte er meget inhomogent, og da det ofte er ønskeligt at bevare synligheden af træet, vil der forekomme struktur- og glansvariationer, vindridser og andre normale trævariationer, som fx uregelmæssigheder omkring knaster hvor partiel afskalning, opkog og rynkedannelse kan forekomme. Specielt ved lyse farver kan der med tiden forekomme farvegennemslag fra knaster. Knaster kan være proppede eller udfyldt med egnet materiale, men synligheden kan ikke undgås. Lignende kulørvariationer kan også forekomme i form af gulskjoldede lameller/flader.

En anden uregelmæssighed i overfladebehandlingen kan forekomme som knopper (harpiks). Knopperne kan være tilfældigt fordelt på overfladen eller følge åretegningen i træet.

Harpiksen kan også trænge igennem malingsfilmen og danne små dråber på overfladen. Når dråberne har siddet så længe på overfladen, at de er krystalliseret, kan de ved afbørstning eller let afskrabning fjernes, uden forringelse af overfladebehandlingen.

Enkelte træemner med højt harpiksindhold forekommer. Harpiks kan i disse situationer give anledning til større udtræk.

Produktionen foregår industrielt med de fordele, dette giver med hensyn til ensartet, høj kvalitet, behandling på alle flader, også glaslister. Såfremt ikke andet er aftalt, må det påregnes at fx glaslister er monteret ved brug af sømpistol med deraf følgende åbne huller fra de dykkede søm.

Holdbarheden af overfladebehandling på bundglaslister af træ kan ikke forventes at svare til de øvrige overfladers.

Ved sydvendte facader med særlig kraftigt sollys og havluft eller hvor der er ekstrem høj fugtpåvirkning fra rumside bør vedligeholdelsesintervallet tilpasses forholdene.

For vedligeholdelse henvises iøvrigt til »Malerfagligt Behandlings-Katalog« (MBK) eller malevareproducenterne.

Ovenstående udfaldsbeskrivelse er i december 1983 udarbejdet af en række vinduesproducenter og leverandører af malevare og vac-imprægneringsvæsker. Beskrivelsen er i april 1984 optaget i DVK's Tekniske bestemmelser som et mindste krav til udfaldet af en industrielt påført malebehandling.

Udluftning af boligen

Hvis der i dag- og aftentimerne ved en udetemperatur på 0 °C dannes dug på den indvendige side af en 2-lags termorude i almindelige opholdsrum, er det tegn på, at luften i boligen er for fugtig.

På næste side bringes en række gode råd om udluftning og begrænsning af den daglige fugtproduktion i boligen.

Vær desuden opmærksom på:

- Nye vinduer er betydeligt mere lufttætte end gamle. Efter en vinduesudskiftning er der derfor større behov for udluftning end tidligere.
- Nybyggede huse skal udluftes mere end ældre huse. Udtørningsfasen kan ofte strække sig over mere end et år. Dette gælder også ved om- og tilbygning.
- Et voksent menneske – eller en middelstor hund – afgiver ca. 2 liter vand i døgnet.
- Fugtproblemerne vokser, når rumtemperaturen sænkes, og svinder, når den hæves. Selv en kortvarig sænkning af temperaturen om natten kan give kondensvand på ruderne.
- Det er en balanceakt at finde det optimale punkt for energibesparelse og minimering af fugtproblemer.
- Tætte gardiner og brede vinduesplader kan gøre luften stillestående ved ruderne, så luften bliver kold og fugtig og danner kondens på glasset.
- På dage med roligt vejr vil solen tilføre mere gratis varme end den, der forsvinder ved normal udluftning.
- Hvis en bolig i 8-14 dage eller mere har været udsat for høj luftfugtighed, kan dette kun afhjælpes ved at åbne 2-3 vinduer i ventilationsstilling døgnet rundt og hæve temperaturen 4-5 °C over det normale i en periode på 8-10 dage. Ventileringen kan også frembringes ved at lade emhætten i køkkenet køre døgnet rundt.
- Utilstrækkelig udluftning giver dårlig indeklime. Det kan give sig udslag i hoste, hovedpine, svien i øjnene, udslet og luftvejsallergi.

Yderligere oplysning

På bibliotekerne kan pjecen »Luft ud« fås gratis. Den giver sammen med SBI-anvisning nr. 152 »Indeklimaet i boligen«, som kan lånes på bibliotekerne, en udtømmende beskrivelse af de forhold, der indvirker på indeklimaet.

Beboerforeninger, grundejerforeninger og andre bruger- og interessegrupper kan gratis låne videofilmen »Luft ud«. Filmen fortæller populært om indeklimaet og kan rekvireres hos Energikonsulentsekretariatet, tilf. 02 52 86 11 eller Byggestyrelsen, Energikontoret, tilf. 02 92 61 00.

Undgå fugtskader – luk vinduet op

■ Luften i en lejlighed kan hurtigt blive for fugtig som følge af f.eks. madlavning, vask, badning og vanding af potteplanter. Den fugtige luft kan være årsag til fugtskader (mugpletter) og til sundhedsskadelige påvirkninger (husstøvmider).

■ Mange tror, at en lejlighed »ventilerer sig selv«, men det er sjældent tilfældet. Beboerne må derfor selv sørge for, at der udluftes tilstrækkeligt til at fjerne den fugt, der opstår i lejligheden.

■ I nyere ejendomme findes normalt et mekanisk ventilationsanlæg, som fjerner luften fra køkken og bad gennem udsugningsventiler i eller nær loftet. Disse skal være åbne og holdes rene for at virke effektivt. Ofte findes også udeluftventiler i eller nær ved vinduerne. Herfra kommer den luft, som senere suges ud gennem køkken og bad. Disse ventiler bør altid holdes åbne.

■ I ældre ejendomme med »trækruder« – små ventilationsruder – kan det være nødvendigt altid at have dem på klem for at få nok friskluft.

■ **Husk:** Luft så meget ud, at der ikke kommer dug på ruderne.

■ Selv om der skal spares på varmen, må spareiveren ikke føre til fugtig rumluft og dårlig luftkvalitet. Heldigvis koster opvarmning af rimelig mængder friskluft ikke de store penge.

■ Der opstår færrest fugtproblemer, hvis alle rum holdes nogenlunde ensartet opvarmede.

■ I nyopførte lejligheder kan der forekomme byggefugt. Udluft derfor særligt meget i det første års tid efter indflytning i en ny lejlighed.

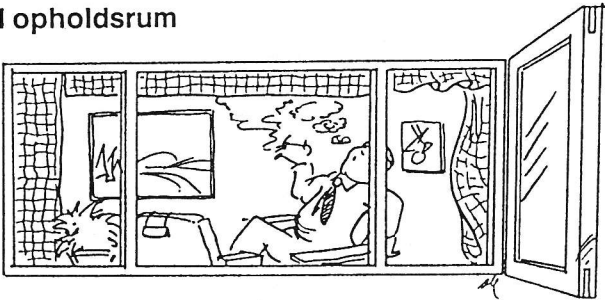
■ Vinduesudskiftning eller anbringelse af tætningslister på døre eller vinduer kan gøre en lejlighed så tæt, at der er behov for flere udluftninger end før.

■ Især hvor der ryges, er det en god idé altid at holde udeluftventiler åbne eller lade »trækruder« stå på klem.

■ Kontakt i øvrigt straks vicevært eller inspektør, hvis der opstår fugtproblemer. Fejl er lettest at afhjælpe, hvis der gribes ind med det samme.

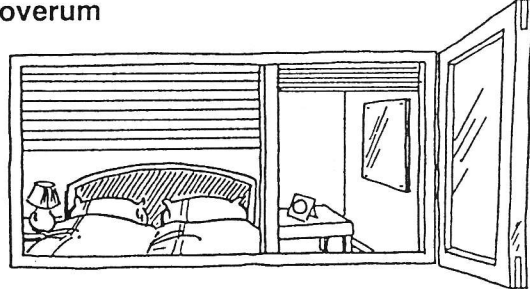
■ **Husk:** Et godt indeklima forudsætter god ventilation.

I opholdsrum

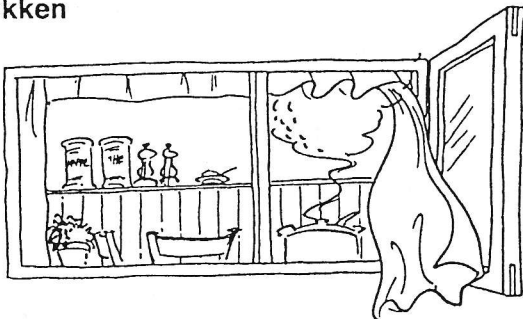
- Luft ud et par gange om dagen eller benyt udeluftventiler, hvis sådanne findes.
- Hvis ruderne begynder at dugge, så sørg for mere udluftning.
- Luk ikke helt for varmen i rum, som ikke benyttes.
- Anbring ikke skabe eller større møbler helt tæt op mod en ydervæg – rumluften skal kunne cirkulere bagom, ellers kan der komme mugpletter på væggen.

I soverum

- Luft ud og sørg for, at sengetøjet bliver luftet hver morgen.
- Vend madrasserne af og til.
- Lad ikke soverum være helt uopvarmede.
- Hvis ruderne dugger, så sørg for bedre udluftning til det fri eller eventuelt til boligens andre rum.

I køkken

- Tilstop eller luk aldrig aftræksåbning eller udsugningsventil.
- Luk helt op for udsugningsventil eller lad køkkenventilator eller emhætte køre for fuld kraft under madlavning.
- Læg låg på gryder under madlavning, så kommer der ikke så megen fugtighed ud i køkkenet.
- Luft godt ud under og efter madlavning.

I baderum

- Tilstop eller luk aldrig aftræksåbning eller udsugningsventil.
- Undgå så vidt muligt tøjvask og især tøjtørring i lejligheden – men kan det ikke undgås, så benyt baderummet og sørg for god udluftning.
- Luft godt ud efter badning.
- Afkast af varm og fugtig luft fra tørretumbler bør føres direkte til det fri.

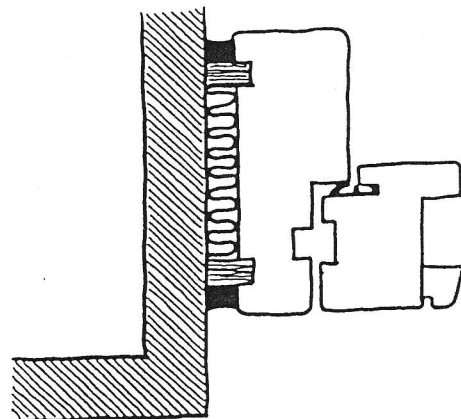
Fuger mellem karm og mur

Der findes en række produkter til fugerne mellem karm og ydervæg.

De 3 mest anvendte typer er:

- Plastisk eller elastisk fugemasse
- Asfaltimprægneret skumplast
- Kalk/cementmørtel

Det er væsentligt for træværkets bevarelse, og et lavt varmeforbrug, at fugerne er intakte. Fugerne bør derfor inspiceres mindst én gang om året, og evt. utætheder udbedres med samme type materiale som det bestående. Ved større utætheder bør hele fugen udskiftes. I denne situation må det vurderes, om en anden fugetype ville være bedre egnet end den bestående.

Fugemasse
Bundstopping
Mineraluldsstopping

Rengøring

Den første rengøring efter byggeriets afslutning skal altid udføres med rigelige mængder vand.

Den normale vinduespudsning udføres nemmest med klud eller børste og gummiskrabere. Vask af med lunkent vand tilsat en teskefuld Ajax eller lignende pr. liter vand og træk af med gummiskraberen. Kanter og de nederste flader aftørres med vaskeskind eller en tør klud.

Den udvendige afvaskning bør også omfatte karm og ramme.

Hvis forholdene under den normale vinduespudsning ikke tillader, at der spildes vand, eller hvis glasfladerne er meget små, kan glasset rengøres med et almindeligt vinduespolermiddel, mens karm og ramme aftørres med en klud opvredet i vand tilsat rengøringsmiddel.

OBS

Rudemærkater på nye ruder fjernes ved at opløde dem i vand. Evt. limrester opløses med benzin.

